

Posudek školitelky na diplomovou práci Bc. Matúše JALOVIČIARA
Être marginalisé au Maroc – la représentation de l'altérité, des tabous sexuels et de la corporalité dans l'œuvre d'Abdellah Taïa

Předložená diplomová práce vychází ze studentova dlouhodobého zájmu o africké frankofonní literatury. Už v roce 2019 Matúš Jalovičiar obhájil na výbornou svoji bakalářskou práci (*Le rôle de l'Église et de la foi chrétienne dans la trilogie romanesque de Ferdinand Oyono*) věnovanou některým sociologickým aspektům moderního kamerunského románu. O tři roky později se kolega přesunul k literaturám Maghrebu a zaměřil se tentokrát na otázky těla, sexuality a jinakosti.

Obecně vítám, když se diplomanti obracejí k osobnostem a tématům současné Frankofonie, která je i ve světě zpracována v mnohem menší míře než literatura francouzská. S povděkem kvituji i fakt, že Matúš Jalovičiar si zajímavé téma i kompletní analyzovaný korpus zvolil samostatně, po poradě se svou konzultantkou.

K rozvržení a formálnímu zpracování textu jsem měla celou řadu výhrad, takže diplomant některé redundantní pasáže odstraňoval a další několikrát upravoval. Ve své výsledné podobě je práce po mém soudu kvalitní a připravená k obhajobě.

Za hlavní klady předloženého textu považuji mezioborové propojení teorie autofikce, severoafrického kontextu, muslimského práva a případové studie o Abdellahu Taïaovi. Fenomén francouzsky píšících arabských spisovatelů, kteří se řadí k některé z pronásledovaných minorit, umožňuje originálním způsobem navázat individuální poetickou zkušenost na dějiny marocké mentality, prozkoumat oficiální a neoficiální pojmání těla v muslimských kulturách, podívat se na otázky rodiny, genderu, sociálních rolí i tabuizovaných aktivit (mužská a ženská prostituce) prostřednictvím literárních textů apod.

Do závěrečné diskuze bych měla dvě otázky týkající se širšího kontextu, jichž se autor několikrát dotkl na různých místech diplomové práce, nicméně dále se jim nevěnoval:

Jaký je výhled od budoucna? Z textu celkem jasně vyplývá, že Taïa je i po svém coming outu tolerován zemí, kde je homosexualita formálně trestná, protože ho mocenské instance považují za jakési „exportní zboží“: Vystudoval v Ženevě a Paříži, žije ve Francii, kde i publikuje, píše francouzsky a může navenek ukazovat jakousi „civilizovanější“ a tolerantnější tvář marocké inteligence v emigraci. Podle mých informací se Taïa poměrně intenzivně angažuje v boji proti chudobě ve vyloučených lokalitách Maroka, pravidelně uveřejňuje texty politického charakteru („Arabské jaro“), a ve své původní vlasti tedy je určitým způsobem

přítomen. Bylo by zajímavé podívat se na jeho skutečný severoafrický impakt. Jaký je vlastně status takovýchto expatriovaných intelektuálů? Do jaké míry ovlivňují i marockou mládež?

V březnu letošního roku Taïa uveřejnil nový román *Vivre à ta lumière*, který je v diplomové práci zmíněn, ale z celkem pochopitelných logistických důvodů už není podrobně analyzován. Právě o tomto díle dnes kritici píší jako o « le roman de l'origine de l'origine », v němž autor líčí vlastní matku jako chudou ženu, která se probíjela životem jen díky chytrosti a jisté míře „čarodějnictví“. Na jedné straně zde Taïa dokončuje jakýsi „návrat do matčina lůna“ a na straně druhé Maliku popisuje nepochybně bourdieuovským slovníkem. Z hlediska diplomantova zájmu o „tělo“ a „jinakost“ v Taïových románech by bylo dobré alespoň stručně zmínit, kam se autorova poetika posunula tímto posledním dílem.

Diplomovou práci Bc. Matúše Jalovičiara považuji za solidně zpracovanou studii na aktuální téma, takže ji vřele doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením „výborně“.

doc. PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D.